

כה יא) וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ.

הַיּ בִּירָא מִמָּאן הָהּ. מִמָּאן דְּכָל חַיִּין עֵילְאִין וְתַתְּאִין וְקִיּוּמִיהוֹן תְּלִיִין בִּיהּ. וְחַזִּי כְּלָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דניאל ב כב) יֵדַע מַה בְּחִשּׁוּכָא וְנִהוּרָא עֲמִיהּ שְׂרָא.

וְהָא חַזִּי, אֵינוֹן עֲבָדֵי יִצְחָק בְּגִין דְּאֵינוֹן מִסְטָרָא דְדִינָא קְשִׁיָּא, כַּד חֲפְרוּ לָהּ, מַה כְּתִיב, שְׁטָנָה, וְהָא אוֹקְמוּהָ, עַד דְּאֵתָא אִיהוּ וַיַּחֲפֹר בְּאֶר אַחֲרֵת, וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחוּבוֹת וְדָאִי. אֲבָל עֲבָדֵי אָבִיו, בְּגִין דְּכָלְהוּ אֲתִיִּין מִסְטָרָא דִימִינָא, לָא הָהּ שְׁטָנָא בְּעִלְמָא, וְלָא נִפְיָק דִּינָא בְּהָאִי בִּירָא, לֹא שְׁטָנָא לֹון, כַּד לָא מְכַשְׂרֵי עוֹבְדִיהוֹן.

וּמַהֲאִי בִּירָא, אִיהוּ פִתְחָא לְמִינְדַע לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קיח יט) פִתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אֲבֹא בָם אוֹדָה יְהוָה. וְעַד דְּלֹא סָלִיק יִצְחָק מִעֵלְמָא, בְּרִיךְ לִיהּ לְיַעֲקֹב, וּשְׁלַחִיהּ לַחֲרֹן, לְאַזְדוּגָא. וְכַד אָזִיל לַחֲרֹן מַה כְּתִיב (בראשית כט א) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֶר בִּשְׁדָה, פִּיּוֹן דְּחִזָּא יַעֲקֹב יִקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְגוֹ הַהוּא בִּירָא, דְּאֶקְרִי בְּאֶר שְׁבַע. כְּדִין אָמַר לִיהּ לְלָבֹן, אַעֲבֹדְךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֲל בִּתְךָ הַקְטָנָה דִּיִּיקָא.

הָא חַזִּי, לְקַבֵּל אֵינוֹן שְׁבַעָה זַפְאִין, פְּקִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹרִייתָא, לְקַרְבָּא קֶרְבֵּן מוֹסַף, בְּשְׁבַע זְמַנִּין בְּשַׁתָּא. בְּגִין לְאוֹסְפָא לְהוּ תַפְנוּקִין וְעִדּוּנִין מִבִּי מְלָפָא, דִּישְׁבַּעוֹן אֲבָהֶן בְּקִדְמִיתָא, וּבִתְרַן בְּנִין. וְהֵם שְׁבַעָה זְמַנִּין וְלֹא יִתִּיר.

בְּשִׁבְתָּא לְקַבֵּל צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, דְּאֶקְרִי כ"ל, וְאֶקְרִי שְׁבַת, לְאוֹסְפָא לִיהּ עִידּוּנִין

אֶת הָעוֹלָם לְתַקְנוּן, וְלִמַּד אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם שִׁכִּירוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם כה) וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ.

הַבָּאָר הַזֶּה מְאִיפָה הִיא? מִמִּי שְׁפָל הַחַיִּים הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים וְקִיּוּמָם תְּלוּיִים בּוֹ וְרוּאָה הַכֹּל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (דניאל ב) יוֹדַע מַה בְּחִשְׁכָה וְהָאוֹר עִמּוֹ שׁוֹרָה.

וְכֹא רָאָה, אוֹתָם עֲבָדֵי יִצְחָק, מְשׁוּם שֶׁהֵם מִצַּד הַדִּין הַקָּשֶׁה, כְּשֶׁחֲפְרוּ אוֹתָהּ, מַה כְּתוּב? שְׁטָנָה, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, עַד שֶׁהוּא בָּא, וַיַּחֲפֹר בְּאֶר אַחֲרֵת וְגו', וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחוּבוֹת וְדָאִי. אֲבָל עֲבָדֵי אָבִיו, מְשׁוּם שֶׁכָּלֵם בָּאִים מִצַּד הַיָּמִין, לֹא הִיָּתָה שְׁטָנָה בְּעוֹלָם, וְלֹא יֵצֵא הַדִּין בְּבָאָר הַזֶּה לְהַשְׁטִין לָהֶם, כְּשֶׁאֵין מַעֲשִׂיהֶם כְּשֵׁרִים.

וּמַהֲבָאָר הַזֶּה הוּא הַפֶּתַח לְהַכִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים קיח) פִתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אֲבֹא בָם אוֹדָה יְהוָה. וְטֶרַם שִׁיעֲלָה יִצְחָק מִן הָעוֹלָם, בְּרוּךְ אֶת יַעֲקֹב, וּשְׁלַחוּ לַחֲרֹן לְהַזְדוּגָא, וּכְשֶׁהִלָּךְ לַחֲרֹן, מַה כְּתוּב? (בראשית כט א) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֶר בִּשְׁדָה. פִּיּוֹן שָׂרָאָה יַעֲקֹב אֶת כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתּוֹךְ אוֹתָהּ הַבָּאָר, שְׁנִקְרָאת בְּאֶר שְׁבַע, אֲזִי אָמַר לְלָבֹן אַעֲבֹדְךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֲל בִּתְךָ הַקְטָנָה, דּוּקָא.

בֹּא וְרָאָה, כְּנֶגֶד אוֹתָם שְׁבַעָה צְדִיקִים צִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתּוֹרָה לְהַקְרִיב קֶרְבֵּן מוֹסַף בְּשְׁבַע פְּעָמִים בַּשָּׁנָה, כְּדִי לְהוֹסִיף לָהֶם תַּפְנוּקִים וְעִדּוּנִים מִבֵּית הַמֶּלֶךְ, שִׁישְׁבְּעוּ אֲבוֹת בְּרָאשׁוֹנָה - וְאַחֵר כֶּף בְּנִים. וְהֵם שְׁבַע פְּעָמִים וְלֹא יוֹתֵר.

בְּשִׁבְתָּ - כְּנֶגֶד צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, שְׁנִקְרָא כָל, וְנִקְרָא שְׁבַת, לְהוֹסִיף לוֹ עִדּוּנִים מִן הַמַּחַם הַנִּסְתָּר.